GAZETA KRAKOWSKA

Nro 91.

z KRAKOWA dnia 14 LISTOPADA 1824 roku w NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 6 Listopada.

JO. Xiążę Namiestnik Królewski powrócił dnia wczorayszego w południe do tuteyszey stolicy,

Z Petersburga d. 6 Października !d. K.

(Z Kuryiera Litewskiego.)

Gazeta Akademicka o dalszey podróży Cesarza Jegomości zawiera ze Stawropola, miasta w Gubernii Symbirskiey położonego, pod dniem 12 Września, doniesienia następuiące: — "Cesarz Jegomość dnia 7 b. m. w Niedzielę o godzinie 8mey zrana, przybył do miasta Stawropola. Przeprawiwszy się przez Wołgę ze wsi Zeguwey, o trzy wiorsty niżey miasta, tuż na brzegu spotkany był przez wielkie zgromadzenie ludu, i w środ grzmiących okrzyków *Ura*, przeprowadzony do miasta, aż do przygotowanego dla Jego Cesarskiey Mości domu. Miasto całe było oświecone. Przed domem spotkali Nayiaśnieyszego Pana Marszałek z Obywatelami stanu szlacheckiego i Urzędnikami, Głowa miasta ze znakomitszem Obywatelstwem i Ataman woyska Kałmuckiego Major Banyszewski z dowódcą pułku, Radcami Kancellaryi, officerami pełniącemi służbę szeregową. Po przybyciu do przygotowanego domu Cesarz Jegomość raczył oświadczyć Wysoki rozkaz, przez Naczelnika Głównego Sztabu, Marszałkowi i Horodniczemu, niezwłocznie spisać listę imienną Szlachty i Urzędników, dla przedstawienia Jego Cesarskiey Mości. Następnego dnia o godzinie 6 zrana mieli szczęście stawić się przed Jego Cesarską Mością wszyscy Urzędnicy woyskowi i cywilni, a Głowa miasta z obywatelstwem mieyskiem ofiarowali chleb i sól. O godzinie 7mey zrana Cesarz Jegomość w Cerkwi Soborney słuchał Liturgii świętey po którey udał się dla widzenia koczowiska Kałmuków i w niem kibitek, na stępach w bliskości miasta stoiących, obyczaiem tego ludu z całym taborem i dobytkiem, na około się paszącym. Powracaiąc oglądał szpital mieyski, a potem przybył do mieszkania. O godzinie 10tey przed południem, Nayiaśnieyszy Pan nader łaskawie z uprzeymością raczywszy wszystkich pożegnać, poiazdem wyiechał ku Włodze wśród błogosławieństw licznie zgromadzonego ludu, ktory uczucia swe głośnemi wyrażał okrzykami. Za

przybyciem na brzeg pomienioney rzeki, wyiechał traktem do miasta Samary, wodą, na statku Hartkouszy, w naypożądańszym stanie zdrowia. „

Z Orenburga 17 Września.

Nakoniec i my mieliśmy szczęście spotkać i przeprowadzać Cesarza Jegomości szczęśliwie. Z zachwyceniem widzielismy, że stan tego kraiu sprawił na Jego Cesarskiey Mości nayprzyiemnieysze wrażenia. Nie iednokrotnie pozwolił Nayiaśnieyszy Pan usłyszeć, że dobre urządzenia tych stepistych i dalekich okolic przewyższyły Jego spodziewanie. W czasie bawienia Jego Cesarskiey Mości w Orenburgu podobało się Nayiaśnieyszemu Panu odwiedzić nasz dwór zamianowy, dokąd zbieraią się ze swoiemi produktami rownie wpół dzicy mieszkańcy stepów Kirgiskich iak i handluiących ze stron cywilizowańszych Gorney-Azyi. Kilka tysięcy Kirgizow na bystrych koniach i w błyszczącey odzieży, spotkali Naymiłościwszego swoiego Monarchę, a grzmiące Ura! więcey godziny rozchodziło się po ich tłumach, nayżywszą przeiętych radością. Hordy te w naywiększem były uniesieniu; każdy pałał żądzą weyrzenia na oblicze Monarchy, i w tem żarliwem upragnieniu tak się tłumili, że Monarsze niepodobna było wyyść z poiazdu, dla widzenia iak się odbywa zamiana zamożnych i mnogich stad, ktore im od potrzeb zbywaią. Tymczasem kupcy Rossyyscy spotkali Nayiaśnieyszego Gościa z chlebem i solą, a Bucharowie i Chiwińcy, idąc z niemi w zawody w okazywaniu radości, obyczaiem swego kraiu, różne ofiarowali owoce. Potem Cesarz Jegomość raczył udać się do warowni Ileckiey; długo się tam przypatrywał wyrabianiu soli i z radością patrzał na to przewyborne, niewyczerpane źródło kraiowego płodu. Szczegolnieyszą zaś przyiemnością dla Jego Cesarskiey Mości było widzieć błogi stan ludzi, bawiących się około dobywania i rozwożenia soli, i w ogólności piękne urządzenie miasteczka Ilecka, ktore w przeciągu kilku lat, niezmordowaną pieczołowitością Ministeryium Skarbu, doprowadzone zostało do tak kwitnącego stanu, że za naylepszy wzor posłużyć może dla zakładów tego rodzaiu. Po drodze do warowni Ileckiey Cesarz Jegomość oglądał koczowisko Kirgizów, bardzo ludne, gdzie było kilka iurt czyli kibitek, w których znaydowały się starsza żona i córki Chana Szirgazy. Nayiaśnieyszy Pan raczył odwiedzić familiią Chana, i kibitki Sułtanow Kirgiskich Mendiara i Rysj nowa; uważał niezwyczayny sposob życia koczuiącego i wielkiego bogactwa z chowu bydła w stepach. Na wyiezdzie z Aułów, wszyscy Sułtani i starszyzna, na wybornych swych koniach i w bogatem odzieniu, z mnostwem wielkiem Kirgizek przeprowadzali Monarchę wiorst kilka; niektorzy z Kirgizow iechali wierzchem na wielbłądach, ktore w rączości koniom nie ustępowały; widok to był niezwyczayny. Nazaiutrz za powrotem Cesarza Jegomości do Orenburga, przedstawiani byli Monarsze: Chan małey hordy Kirgizkiey Szyrgazy i Czezanhyr Chan hordy Bukiciewskiey (koczuiącey w Guberni Astrachańskiey) ktory przybył podziękować Monarsze za wyniesienie go na dostoyność Chana; także nowi urzęduiący małey hordy Sułtani Temir i Czżuma. Nayią-

śnieyszy Pan wszystkich łaskawie przyiął i udarować raczył obu Chanów kosztownemi brylantowemi pierścieniami z cyframi, a urzędników bez cyfer. Potem raczył rozkazać, ażeby przedstawiono drugą żonę Chana Szirgazy w Orenburgu z nim żyiącą, i obie żony udarował kosztownemi dyademami, a córkom darował zausznice. Na bal, dany przez P. Woiennego Gubernatora Orenburgskiego, który zaszczycony był Wysoką Obecnością i na paradę woyskową, wzywani byli oba Chanowie i Sułtanowie urzęduiący: jego Cesarska Mość raczył na nich szczególnieyszą zwracać uwagę. Po skończoney paradzie, ktorey odznaczanie się ziednało zadowolenie Nayiaśnieyszego Pana, mnóstwo Sułtanów i Kirgizów, stanąwszy szeregiem, witali Monarchę radosnemi okrzykami. W ogólności pobyt Jego Cesarskiey Mości w Orenburgu zostanie głęboko wyrytym na sercach mieszkańców, i zachwycaiący wypadek w rocznikach kraiu do późney przeydzie potomności.

Z Paryża d. 27 Października.

Onegday odbył się pogrzeb zmarłego Krola z wszelką okazałością, iaka w podobnych zdarzeniach zwykle używana iest u Dworu Francuzkiego. Zrana zaraz droga z Paryża do St. Denis okryta była powozami częścią należących do tego obrzędu osob, częścią iako widzów za biletami przypuszczonych. Uroczystość zaczęła się dopiero w południe po przybyciu Delfina w towarzystwie swoiego i Królewskiego Dworu, lubo kościół był od kilku godzin aż do natłoku ludem zapełniony. Główna facyiata kościoła i kościoł wewnątrz były wspaniale, a katafal nadzwyczay bogato i gustownie przybrane. W kościele oprócz lamp paliło się przeszło 3000 świec. Po odprawioney wielkiey Mszy przez Wgo Jałmużnika przy muzyce kompozycyi Lesueur przez liczną orkiestrę uskutecznioney, podczas którey stoiące przed kościołem woysko dawało ognia, miał Biskup Hermopolis (Minister spraw duchownych) kazanie. Po odbytych spiewach przez 6 Prałatów, otworzony został katafal, i 12 bocznych gwardzistow podniosło trumnę dla spuszczenia iey do grobu. Cztery konce całunu trzymali Kanclerz Francyi, Prezes izby Deputowanych (Ravez) naystarszy Marszałek państwa (Xiążę Conegliano) i Prezes trybunału (Hr. Deseze.) Gdy grób miał bydź zamknięty, wezwał zbroyny Herold po imieniu wszystkich urzędników koronnych do odbycia swoich obowiązków; wyniesione zatem przez każdego zostały korona, berło, pancerz, ostrogi &c. Potem Xiążę Uzes nachyliwszy laskę Marszałkowską w grob, zawołał donośnym głosem: Król umarł! Zbroyny Herold cofnąwszy się 3 kroki wstecz powtórzył też słowa, i rzekł do obecnych: Módlmy się za iego Duszę. Duchowni i wszyscy obecni padli zaraz na kolana i modlili się cicho, a gdy powstali, podniósł Xiążę spuszczoną do grobu laskę Marszałkowską i wykrzyknął: Niech żyie Krol! Zbroyny herold powtórzył toż samo z dodatkiem: Niech żyie Król pod imieniem Karola X! Król z łaski Bożey Francyi i Nawarry! Król Chrześciiański! nasz wysoki, potężny i szanowny Pan i Władca, któremu niechay Bog długiego i szczęśliwego udziela życia! Krzyczcie wszyscy: Niech

żyie Król! Natychmiast powszechne okrzyki przy trąbach i kotłach słyszeć się dały. Grob został zamknięty i przy odgłosie dzwonów ukończyła się uroczystość.

Delfin wyiechał wczoray do Fontainebleau.

Przybyły tu niedawno Jenerał porucznik Clausel, był u Dworu i znaydował się na obrzędzie pogrzebowem w w St. Denis.

Podług Dziennika Gwiazda potrzebna summa dla wynagrodzenia Emigrantów, wynosi 600 mill: Fr.

Tenże Dziennik zawiera następuiące doniesienia z wysp Greckich: 1) *Z Rodus* d. 22 Sierpnia. Twierdzą, iż flota Egipska w przypadku attaku potrzebuie całego dnia czasu do pozdeymowania z swoich batteryy pak i skrzyń, ktoremi są przyłożone. Onegday wyszła fregata Ibrahima Baszy pod żagle i dała eskadrze znak do udania się za nią. Nastąpiło to, ale nadzwyczay liniwo, bo dziś ieszcze widzieliśmy nie opodal część tey flotty. Woysko lądowe niema ochoty do bicia się i trudno, aby zechciało do Morei wylądować. 2) *Z Syra* d. 22 Sierpnia. Jeden Francuz, ieden Piemontczyk i ieden Rzymianin przybyli tu i udaią się do Morei. Dowodca fregaty Angielskiey, która była w Hydrze, miał naganić postąpienie Kapitana Jork, i upoważnić Greków do zatopienia każdego Angielskiego okrętu, który postrzegą w służbie Tureckiey. W Nauplia tworzony iest pod kierunkiem Kapitana Voutier korpus artyleryi. 3) *Z Mitelene* d. 4 Września. D. 26 Sierpnia Grecki Kapitan Guras za nadeyściem na czas 1800 Moreanów pobił zupełnie Omer Baszę; ostatni ustąpić musiał z Atyki i cofnąć się do Negropontu. Odysseusz oczekiwany iest codziennie w Atenach; osadzić on ma z 1500 ludzi Termopile, iakkolwiek Bozzaris pod Saloną pobił idących przeciw Atyce Turków. W Morei znayduie się 30,000 ludzi pod bronią. Kolokotroni udał się z 500 ludzi dla przyśpieszenia poddania się Patrasu. 4) *Z Naxos* d. 1 Września. Rząd Grecki rozkazał tuteyszego Arcybiskupa 30 ludziom poiąć i do Nauplia przyprowadzić. Obwiniony on iest, że Kapitanowi Baszy posłał w imieniu ludu pismo poddaiące tę wyspę Turkom.

W Troyes panuie ospa naturalna, na ktorą wiele iuż dzieci umarło.

Badanie Papavoine, zabóycy dzieci w lasku Vincennes, iest ciągle celem powszechney ciekawości. Od ośmiu miesięcy śledził te dzieci, i nawet kobiecie, ktorey użył do ich wyszukania, zostawił na piśmie swóy adres. Kramarz, u którego nóż kupił, twierdzi, iż go poznał. Zona nie zważała twarzy kupuiącego, ale przypadkiem spoyrzała w iego kapelusz i postrzegła w nim nazwisko Crosnier, które nazwisko znayduie się istotnie w kapeluszu Papavoine. Poznali go także żołnierze, którego pytał się o naykrotszą drógę z lasku i matka zamordowanych dzieci. Mimo tego wypiera się ciągle swey zbrodni. Zresztą plamy na iego sukni nie są ze krwi.

— Dnia 29 —

Biskup w Soisson, X. Villele, wyniesiony został na Arcybiskupa w Bourges.

Król Karol X. Kawalerowi Valabregue, mężowi sławney śpiewaczki Katalani (która bawi teraz w Sheffield w Anglii) i byłemu officerowi, udzielił order

S. Ludwika, w nagrodę wsparcia, które przez wiele lat w różnych kraiach dawał podczas wygnania nieszczęśliwym swem ziomkom bez różnicy stanu. Córka Pani Katalani znayduie się na pensyi w klasztorze Hammersmith.

Znany Poeta Lamartin za przesłanie dzieł swoich N. Cesarzowi Rossyi otrzymał list w nader pochlebnych wyrazach.

Francuzki Vicekonsul w Stambule, P. St. Sauveur, przybył tu ztamtąd gońcem.

D. 20 b. m. o godzinie 7 wieczór głuchy Maytek Garnier w Marselii zerwał się nagle od stołu i rzucił się z nożem na rodziców. Oyca pchnął 5 razy w bok, a matkę 2 razy i uciekł. Lubo rodzice maią iuż około 70 lat, rany nie pociągnęły iednak za sobą niebezpiecznych skutków. Złoczyńca dostawszy zapewne pomieszanie zmysłów, uciec miał na łodzi.

Z Madrytu d. 22 Października.

Król zabiera się do opuszczenia zamku Eskurial. Jnfantka Maria Franciszka rozwiązaną została d. 19 b. m. Jnfantką, która otrzymała na chrzcie imiona Ferdynanda Maryia Józefa. Po szczęśliwem rozwiązaniu Jnfantki powrócili tu Ministrowie z Eskurial. Minister skarbowy Ballesteros wyzdrowiał iuż, lecz mimo tego codziennie powiększa się brak pieniędzy.

Xżę Saski, brat naszey Królowey, który zaślubi się z Xiężniczką Beiry, przybył do Eskurial.

Nowa Rada nadworna składać się będzie z Xcia Jnfantado (iako prezesa), Xcia Montemar, PP. Eguia, Calderon, Kanonika Ugalde i kilku innych członków. Ma ona zlecenie podawać J. K. Mci osoby zdatne do osadzenia naywyższych kraiowych urzędów, roztrząsać nayważnieysze przedmioty administracyi i polityki.

Kommissyi oczyszczenia w Barcelonie udzielony został wyrok Królewski, mocą którego nawet kobiety pobieraiące ze skarbu publicznego pensyie, wywieść się muszą z politycznego swoiego postępowania, ieżeli chcą utrzymać się przy pensyiach.

Ciągle przedsiębrane są surowe środki do przytłumienia ducha rewolucyynego. Podeyrzane osoby duchowne zamykane są w klasztorach. Względem wydawania paszportów konstytucyionistom zachowana iest wielka ostrożność. Woyskowe kommissyie wszędzie są czynne; w Korunie rozstrzelanych zostało 11 osób.

Wóz pocztowy idący z Jrun został d. 12 b. m. o kilka mil od stolicy przez bandę z 20 osób złożoną napadniony. Lecz dway strzelcy konwoiuiący wóz i 8 siedzących w nim officerów odparli napaść. W temże mieyscu ostatnia poczta została złupioną.

Kapitan przybyłego z Mexyku okrętu powiada, że d. 12 Sierpnia w wodach Ulloa napotkał Kolumbiyską eskadrę, składaiącą się z 2 fregat, 3 brygów i 12 galer. W pięć dni później napotkał za Szylkretową wyspą eskadrę Hiszpańską składaiącą się z 1 fregaty, 2 brygów i 20 przewozowych okrętów wiozących woysko na wsparcie osady w twierdzy Ulloa. Zapewne wkrótce przyydzie tam pomiędzy obiema stronami do bitwy.

Z Londynu d. 26 Października.

Gazeta Dworska zawiera rozkaz tayney rady Królewskiey pod d. 19 b. m. że okręty pod Oldenburgską banderą porównane są co do opłaty w portach Angielskich, z kraiowemi, a Bremeńskie niemaiące 60 beczek ciężaru wolne są w wodach Angielskich od werbunku maytków.

Związek Katolicki pod prezydencyią znanego z nauki prawa O'Conner odbył w Dublinie trzecie posiedzenie. Głównem iego celem iest uzyskanie prawa obywatelstwa dla Katolików, i co tydzień przychodzi do niego przeszło 300 Fs. na zastąpienie znacznych kosztów w Parlamencie na poparcie ustawicznych prośb ze składek, do których przykładaią się nietylko Katolicy, ale i Protestanci.

D. 21 obchodzona była 19ta rocznica bitwy pod Trafalgar w wielu Angielskich miastach ucztami i innemi uroczystościami.

Na giełdzie rozeszła się wieść, że Król Neapolitański umarł.

Podług naynowszych doniesień z Lizbony, ustały układy z Brazyliią, i zapewne nierozpoczną się znowu póki nie nadeydzie z Brazylii odpowiedź na różne propozycyie z strony Portugalii, co przed Grudniem nastąpić niemoże.

W tey chwili zdaie się zanosić na prędkie ukończenie układów między rządem Francuzkim i wyspą Hayti (St Domingo), gdyż mówią, iż rząd Haytański oprócz wielu ofiarowanych Francyi korzyści, obowięzuie się na wynagrodzenie byłych właścicieli tamteyszych plantacyy wypłacić od razu 100 mill. Fr. Uznanie niepodległym tego Murzyńskiego kraiu będzie bezwątpienia w dzieiach świata ważnem zdarzeniem.

Jenerał Lafayette otrzymał od towarzystwa Cincinatu w Nowymiorku w podarunku laskę, którą niegdy Fryklin i Wasington nosili. Rzeczony Jenerał odwiedził także Józefa Bonapartego.

Doniesienia o stanie walczących w Peru stron coraz są sprzecznieysze, i większa część pism Amerykańskich nic prawie teraz o nim nie donoszą.

— D. 29 —

Onegdayszy powrót naszego do Kolumbii Wysłańca, Pułkownika Campbell, dał Gazecie Goniec powod do umieszczenia następuiących uwag: "Przypuściwszy, co nawet iest wielkiem podobienstwem, że przywiezione przez Pana Campbell wiadomości o wewnętrznym stanie Kolumbii, będą zupełnie pomyślne, rząd iednak nasz dopoki woyna między Kolumbiią i Peru trwać będzie, pewnie od dotychczasowych, w inne ztą Rzpltą stosunki nie wniydzie. Nie iest dosyć, że wszelkie zachodzi podobieństwo, iż nakoniec Boliwar zwycięży, lecz musiemy mieć pewność, że przeciwna strona wcale nie przeważy. Rząd Kolumbiyski czyni bezwątpienia wielkie natężenia, dla wsparcia działań Boliwara; ale podobne natężenia rozwiiaiącego się kraiu," wten czas dopiero są dowodem iego potęgi, gdy okaże się, iż czynić ie może bez wyczerpania się! Czyliż potok woyny niemogłby się znowu rozlać na Kolumbiią? Dalekiemi wprawdzie iesteśmy od przypuszczenia takowego wypadku, ale także śmieszną byłoby rzeczą zaprzeczać iego możności. Dopoki więc zachodzą

zewnętrzne przyczny, przez które wewnętrzny stan tey Rzpltey zmieniony bydź może, nie zgadzałoby się zapewne z powagą Anglii zawczesne uznanie iey niepodległości. Z wszystkich tych względów odważamy się zatem twierdzić, iż bezpośrednio żaden krok nie będzie daley uczyniony.,,

Nadeszłe przez pocztowy statek z Jamaiki doniesienia dochodzą do 18 Września; lecz mało co pewnego z Peru i Kolumbii zawieraią. Głowna kwatera Boliwara przenieść się miała z Truxillo do Parivilca, około 70 mil Angielskich na północ od Limy, a przednia iego straz posunęła się do Pasco o kilka mil od Limy. Hiszpański Jenerał Cantarak, ktory z znaczną swą siłą szedł z południa ku Limie, zwrócił się na wiadomość o postąpieniu Boliwara ponieważ nie sądził się bydź dosyć silnym do puszczenia losu Peru na niepewny wypadek bitwy. Ucierpiał oprocz tego wiele w swoim ustępie od czynnego i pełnego talentów Jenerała Mullera, officera Angielskiego w służbie Kolumbiyskiey, ktory dowodzi korpusem jazdy i powstańcami, ktory tuz za iego tylną strażą postępował i wiele mu ludzi odcinał i zabierał. Tak więc Lima została sama sobie zostawioną i Boliwar mogłby ią bez wątpienia opanować, gdyby zechciał. Lecz to miasto nie iest żadnym woyskowym punktem, przeto Boliwar nie będzie zapewne o nie się kusił, póki nieodzyska ważney twierdzy Callao, ktora przez zdradę czarnych żołnierzy na początku roku tego nieprzyiacielowi oddaną została. — W Bogata spodziewaią się, że ieszcze na teraźnieyszym Kongressie przeydzie ustawa, dozwalaiąca obcem kupcom handlu w Kolumbii.

W Mexykańskiey prowincyi Oaxara wybuchnęły zaburzenia. Jenerał Vittoria poszedł z woyskiem na ich usmierzenie, i sądzą, iż te nie przerwą wcale powszechney spokoyności w Mexyku.

Miasto Kingston na Jamaice było świadkiem stracenia kilku Hiszpańskich rozbóynikow morskich, ktorzy przekonanemi zostali o rozbóy i morderstwa. Oświadczyli ci nieszczęśliwi przy traceniu w obecności duchownego swey religii, że to bezbożne rzemiosło nieustanie, dopoki kupcy i faktorowie na wyspie Kuba nie przestaną zakupować łupów.

Wyszły Francuzki okręt na nowe odkrycia La Coquille pod dowództwem Porucznika Duperry, odpłynął z Port-Jackson do wysp Towarzyskich.

Pomiędzy przybyłemi niedawno do Anglii wychodniami Hiszpańskiemi znayduie się były Minister Estrada, Jenerał Villada, tayny Radca Taboada, Prefekt Cuadra, Pułkownik Aranda, Dyrektor nauk Aregula i 12 officerów.

Z Nowegoiorku piszą pod d. 1 Października, ze Prezydent wyrzec wkrótce ma w imieniu Zednoczonych Stanów uznanie niepodległosci Brazylii. — Ofiarowana Grekom parowa korweta Fulton odpłynąć ma z Bostonu na początku Października i osadzoną będzie 80 Amerykanami.

Z Rzymu d. 17 Paźdz ernika

D. 13 b. m. przybył tu Hr. Harrowby, Angielski Minister stanu.

Następuiącego karnawału Xżę Filip Camerata z Ankony zaslubi się z Elizą Napoleon Bacciochi.

Podług listu z Kairu pod d. 5 Sier-

pnia zwolniało tam morowe powietrze. Od Marca aż do połowy Czerwca umarło tam na tę chorobę 19,000 ludzi.

Z Lizbony d. 19 Października.

Pod d. 11 Września N. Król udzielił P. Adolfowi Goldschmidt, z Domu bankierskiego w Londynie Goldschmidt i kompania, krzyż komanderski orderu wieży i miecza.

D. 11 b. m. odbyła się Rada Stanu względem nadeszłych z Londynu pism od Portugalskich i Brazyliyskich Kommissarzów.

Podług nadeszłego do Terreira uwiadomienia Ministra, podpisał iuż J. K. M. przepis względem handlu zbożem i wkrótce dozwolonem zostanie wprowadzanie zagraniczney pszenicy.

Z Bruxelli d. 24 Października.

Na posiedzeniu drugiey Izby jeneralnych Stanów d. 21 b. m. podano poselstwo Królewskie z stósownym proiektem do prawa względem przyszłego zaślubienia Królewica Niderlandzkiego Fryderyka z Królewną Pruską Ludwiką Augustą Wilhelminą Amalią. Złożono oraz inne proiekta do prawa, iako to: o rozkładzie podatków gruntowych, o sprostowaniu granic kilku prowincyy, milicyi narodowey i t. d. Wszystkie te proiekta odesłano do właściwych wydziałów.

Dnia 22 b. m. Minister Skarbu z rozkazu Monarchy podał teyże Izbie budżet wydatków kraiowych, które ogólnie maią wynosić 23 miliionów 633,797 złotych Hollenderskich.

Onegday doświadczano w Pategham statku wynaleziongo przez zegarmistrza Hanneguart w Deynze. W środku jego znayduie się 6 kół żelaznych, a przy dwóch ostatnich z prawey i lewey strony są dwie korby, któremi dwóch ludzi obraca oś, maiącą po obu końcach dwa wielkie koła drewniane i mocno żelazem okute, ktore sięgaią wody, i statkowi ruch nadaią. Statek ten, który iutro ma pierwszy raz płynąć do Antwerpii, może w 4 godzinach odbydź 5 mil drugi, chociażby nawet wiatr był przeciwny.

Rząd Niderlandski wydał bardzo stósowne rozporządzenie, iż wszystkie z zatopionego okrętu wydobyte lekarskie towary i żywności nie mogą bydź sprzedawane, póki w przód nie będą rozpoznane.

Cena żyta podniosła się w Amsterdamie.

Xżę Meinungen powracaiący z Londynu przybył tu wczoray.

Z Sztokólmu d. 22 Października.

D. 16 b. m. przybyli z Chrystianii do stolicy tuteyszey Królewic Następca tronu i iego Małżonka. Aż do końca granicy Norwegskiey odprowadzonemi zostali przez Radcę Stanu Krok, Jenerała porucznika Stabell, Amtmana Sibbern, Marszałka Dworu Barona Wedel-Jarlsberg, Jenerała adjutanta Fleischer, i t. d. W niedzielę dali NN. Królestwo dla wysokich swych dzieci wielki obiad.

W przeszłą sobotę odprawione tu zostały w Katolickim kościele exekwiie za duszę ś. p. Ludwika XVIII Króla Francuzkiego.

D. 19 odbyła się rada względem urządzenia flotty naszey.

DODATEK DO Nro 91. GAZETY KRAKOWSKIEY

W KRAKOWIE DNIA 14 LISTOPADA 1824 ROKU W NIEDZIELĘ.

Z Wiednia d. 4 Listopada.

Wczoray między godziną 3 i 4 z południa N. Królowa Bawarska, wraz z J. K. W. Królewną Zofiią, narzeczoną J. C. W. Arcyxięcia Franciszka Karola, i obiema drugiemi Królewnami Maryią i Ludwiką, odbyła uroczysty wiazd do tuteyszey stolicy i rezydencyionalnego miasta. Orszak, który otwierał oddział jazdy obywatelskiey, szedł od Teressyiańskiey Rycerskiey akademii, dokąd ziechali Nayiaśnieysi Państwo z Schönbrunn, przy huku dział i stoiącego w paradzie po obu stronach drogi woyska, przez bramę i ulicę Karentską, place Stockameinsen, Graben i Kohlmark do Ces. Kr. zamku. Niezmierne tłumy ludu stały w ulicach przez które szedł orszak i witały radosnemi okrzykami Nayiaśnieysze Przybywaiące. Deszcz, który zrana padał, ustał popołudniu, i naypięknieysza pogoda towarzyszyła tey uroczystości.

Dziś wieczorem między godziną 6 i 7 nastąpiło z wielką uroczystością w kościele zamkowym XX. Augustyianów zaślubienie J. C. W. Arcyxcia Franciszka Karola z J. K. W. Królewną Bawarską Zofiią.

J. C. K. M. udzielił Szambelanowi swoiemu i właścicielowi dóbr w Czechach, Hr. Clam - Gallas, Prezesowi oyczystego Muzeum w Pradze, Hr. Sternberg, i Wielkiemu Podkomorzemu Czeskiemu, Hr. Sternberg - Wanderscheid, przez nayłaskawszy wzgląd na ich zasługi, godności C. K. rzeczywistych taynych Radców z uwolnieniem od taxy.

Z Berlina d. 6 Listopada.

J. C. W. Wielki Xżę Rossyyski Mikołay, który d. 2 b. m. powrócił tu z Drezna, odiechał wczoray rano do Petersburga.

JO. Wielkorządca Wielkiego Xięztwa Poznańskiego, Xiążę Radziwiłł, przybył tu z Poznania.

Ces. Rossyyski Strzelec polowy Sasonow pobiegł ztąd gońcem do Petersburga.

Od brzegów Menu d. 2 Listopada.

Kr. Pruski Jenerał Carlowitz przybył d. 26 Października do Moguncyi, dla obięcia w imieniu J. K. W. Xcia Wilhelma Pruskiego przypadaiącego z kolei na Prussy gubernatorstwa tey twierdzy po dotych-

czasowym C. Austryiackim Gubernatorze.

Niedawno na Niemieckim Friedhofe w Hanau wystawiony został grobowiec poległemu w bitwie pod Hanau dnia 31 Października 1813 Xięciu Oetingen-Spielberg, Kr. Bawarskiemu Rotmistrzowi, który bratowa poległego, Xiężna Oettingen Spielberg, kosztem swoim kazała zrobić w Greckim stylu zręcznemu Artyście, Professorowi Sommer.

Infant Portugalski Michał przybył d. 26 Października do Minchen i wysiadł do goscinni pod złotym Jeleniem.

Podług oznaymienia Mersenburgskiego rządu tegoroczni iarmark w Naumburgu zacznie się d. 29 Listopada i trwać będzie do 11 Grudnia.

Tak zwany nowy Diogenes, czyli Filozof Pittszaft, ktory utopić się miał, żyie w okolicy Hamburga, gdzie w ogrodzie domu publicznego założył sobie pustynią.

Rząd Wirtembergski zachęca wszystkiemi sposobami właścicielów winnic swego kraiu do ulepszenia wina przez sadzenie lepszego gatunku pniaków. Ludność tego Krolestwa wynosiła w 1823 roku 1 mill; 577,108 dusz.

Z Kopenhagi d. 30 Października.

Onegday obchodzona tu była z wielką uroczystością rocznica urodzin nayukochańszey naszey Krolowey.

Na onegdayszym zbożowym targu tuteyszym był znaczny pokup na zboże, osobliwie ięczmień.

Przybył tu Pułkownik gwardyi Rossyyskiey, Baron Gersdorff.

Od granic Tureckich d. 16 Października.

O potyczce między Stanchio i Budrun dowiaduiemy się z Tryiestu, iż zwycięztwo nie było roztrzygnione: obie strony odstąpiły nawzaiem od siebie. D. 10 Września zrana Grecy rzucili się śmiało pomiędzy obie flotty Turecką i Egipską; potykano się w takiey pobliskości, iz Grecy zręczney broni zabili Kapitana-Beia i innych morskich officerów. Potyczka trwała do godziny 9 w wieczór. Palenie się 3 okrętów, które Grecy palnemi statkami zapalili tak wielki zrządziło dym, że okręty wszystkich trzech flott razem się zmięszały, bez rozpoznania do którey strony należą. Gdy dym zniknął, znaydowało się 13 Greckich okrętów pomiędzy obiema nieprzyiacielskiemi flottami. Grecy postrzegłszy swoie niebezpieczeństwo, przedarli się z nad zwyczayną śmiałością i uszli prawie bez straty. Takiż los spotkał Admirała Miaulis. Skoro poznali go Turcy, otoczyli ze wszystkich stron iego okręt z pewnością, iż dostanie się w ich ręce; lecz przybyło 24 okrętow Greckich, rozpędzili nieprzyiacielskie okręty i oswobodzili swoiego dowodcę. Po tey bitwie udała się Egipska flotta do Budrun, a Turecka do Patmos. Część Greckiey flotty pozostała się, dla uważania Egipskiey, a druga ścigała Turecką. Przewozowe okręty znaydowały się w Budrun ukryte. Po bitwie przybyli do Miaulis kapitani Angielskiey i inney Europeyskiey fregaty, i prosili go, aby poymanych na przewozowych okrętach Europeyczykow nie kazał zabiiać, ale odesłał ich pod rozrządzenie Senatu do Napoli di Romania, zostawuiąc iego woli skonfiskowanie okrętow i znayduiących się na nich Tureckich taborow. Miaulis odpowiedział na to: że zachowa życie Europeyczyków, chociaż przestąpili prawo na-

rodów i przepisy S. Religii. Na ich uspokoienie pokazał im 250 Turków, których w niewolą zabrał i odseła także Senatowi. — Podług powieści kapitana przybyłego niedawno do Tryiestu okrętu, podczas iego odpływu nadeszła do Austryiackiego Konsula w Scio wiadomość o trzeciey potyczce morskiey, ktora zayść miała w wodach Patmos. Lecz i tu mieli Grecy przeważyć, i oprócz spalenia Tureckiego admiralskiego i kilku innych, resztę okrętów rozpędzić.

Listy z Napoli di Romania potwierdzaią także, iż w potyczce pod Kos dwóch dowodców wraz z Bimbaszą Vicekróla zabrali Grecy w niewolą.

Nowy W. Wezyr, Selim Basza, postępuie takim samym sposobem, iak zmarły Czanib - Effendy. Lekaią się, aby umiarkowanie myślący Reis - Effendy, Saida, nie utracił także swoiego urzędu, chociaż udaie, iż zmienił swoie uczucia.

— Dnia 17. —

Do Stambułu przywieść miało kilka okrętow przybyłych z Dardanellów wiadomość, że w nocy z d. 6 na 7 Październik a pod Mitelene, dokąd po zaszłych potyczkach cofnęła się flotta Kapitana Baszy, wszystko ochłonął ogień. Palące się okręty oświecać miały na wszystkie strony morze. Z niecierpliwością oczekiwana iest pewnieysza o tem wiadomość.

Podług naynowszych doniesień, które odebralismy z Wschodu (wyraża Dziennik Paryzki Gwiazda) wiele okolic panstwa Ottomanskiego zdaią się zostawać w buncie i nieposłuszeństwie. Trypolis znayduie się w zupełnym buncie, i po wypędzeniu Baszy, Hassan - Beia, uwolnili mieszkańcy wszystkich za długi uwięzionych i swoiego Mosselim otruli. Arabskie pokolenia, które niedawno zawarły ugodę, powstały na nowo. Karawany nie śmią udawać się z Alepu do Lattakia, i niema prawie nocy, żeby nie zaszła potyczka między mieszkańcami i Arnautami zamku. Antiochowie wypędzili także swoiego Wielkorządcę i nie chcą żadnego przyiąć, któryby z woyskiem i nieograniczoną władzą do nich przybył. W baszowstwie Antab i Arak zachodzi waśnia między Szeryfami i Janczarami. Janczarowie Antabu wezwali na pomoc Kapitana Arabów, który mieni się bydź naczelnikiem wielu Arabów i różnych awanturników, ktorych uzbroił, na rózne wyprawy wysela i zdobycz z niemi dzieli. Awanturnik ten nazywa się Fabal, i ma siedlisko w Zohur nad brzegiem Eufratu. Basza tamteyszy dostał się iuż w iego ręce. Jeżeli tem poruszeniom nie zapobieży śpieszno Porta, tedy wyrwaną iey może bydź wyższa Syryia. Waleczny Aga Janczarów w Alepo, przyiaciel Europeyczyków, Mehemet Aga Benelkattan, zabity został przez dzikiego konia, który go zrucił. Mowią także o zbuntowaniu się Baszy Akry, co ieżeli iest prawdą, uzupełni upadek Syryi. To tylko pewna, że Emir Basza Akry zamiast żądanego przez Vicekróla Egipskiego posiłku woyska, posłał iego synowi znaczne podarunki, z wyrażeniem swoiego ubolewania, iż mimo życzenia swoiego nie może uczynić zadosyć rozkazowi W. Sułtana.

Teatr Narodowy.

Dziś w Niedzielę, dnia 14 Listopada r. b. daną będzie opera narodowa w 3 aktach, z dzieiow oyczystych tu w Krakowie pierwszem ułozona, z muzyką wcale nową kompozycyi Jozefa Wygrzy:

walskiego korrepetytora Opery: *Kazimierz Wielki i Brózda* czyli *Król Chłopków*. Za. n ńczy widowisko ułożony i exikwowa. n przez JP. Heisa Baletmistrza wcale nowy w 1 akcie, z muzyką P. Weigla Nadwornego Kapelmaystra N. Cesarza Austryi Balet, pod nazwiskiem: *Czarownica Miranda, czyli Statuy ożywione.*

UWIADOMIENIE.

Pani Le Dru ma honor uwiadomić Prześwietną Publiczność, iż po otrzymanem pozwoleniu od Wielkiey Rady Uniwersytetu Krakowskiego, d. 12 Listopada otworzy Pensyią dla Panien, w którey uczyć będzie tego wszystkiego, co stanowić może dobrą i świetną edukacyią.

Pani Le Dru przyymuie całe i pół Pensyionarki i Panny dochodzące. Pensyia iey znayduie się w kamienicy pod Nrem 549 w ulicy Floryianskiey na przeciwko Hotelu pod Opatrznością.

DONIESIENIA.

Podpisany Notaryusz publiczny M. W. Krakowa z Okr: w skutek Rezolucyi Wys. Trybunału I. Instancyi M. W. Krakowa z dnia 9 Listopada r. b. ad Nrum 3942 wydaney, zawiadomia Szanowną Publiczność, iż ruchomości po ś. p. Justynie Godebskiey Pułkownikowey pozostałe, iako to: Suknie, Bielizna, Pościel, Porcellana, Faians, Stolarszczyzna, Landszafty, Malowidła, Srebra stołowe i różne kosztowności, tudzież Węgle i Drzewo na opał; zaś po ukończeniu tego, rzeczy po Małgorzacie Sosniewiczowey pozostałe z upoważnienia tegoż Trybunału z dnia 2 Pazdziernika r. b. ad Nrum 3348 do sprzedaży polecone, w dniu 22 i następnych Listopada r. b. na Stradomiu przy Krakowie w domu P. Paczygowskiego pod L. 25 położonym, rano od godziny 10tey, a popołudniu od godziny 3ciey przez publiczną Licytacyą za gotową srebrną kurrant monetę sprzedawane będą.

W Krakowie d. 13 Listopada 1824 r.

Leo z Pszczółek Rawicz Pszczółkowski.

Dnia 16 b. m. i r. o godzinie 9 ranney, a o 3ciey popołudniu w Krakowie na rynku głównym w Sukiennicach sprzedane będą przez publiczną licytacyią stoły, stołki, komody, cyna, miedź, blacha i t. p.

W Krakowie d. 12 Listopada 1824. T. *Jarzyński*, Kom. S.

Dnia 19 b. m. o godzinie 10 przedpołudniem w Krakowie przy ulicy Floryańskiey pod L. 537 odbędzie się licytacyia wydzierżawienia dochodow tegóż domu na lat dwa. Chcący licytować zaopatrzeni w gotowe wadium Zlp. 50 na czas i mieysca oznaczone przybędą. — W Krakowie d. 12 Listopada.

T. *Jarzyński*, K. S.

Podpisany ma honor uwiadomić Szanowną Publiczność, iż z tegorocznego Jesiennego Jarmarku Lipskiego, sprowadził do Handlu swego, w Krakowie, przy Ulicy Floryańskiey, pod znakiem Kollos Rodyiski istnieiącego, znakomity Zapas roznych Towarów, iako to: Materye na Suknie, Wstążki, Płocienka, Chustki i Szale Francuzkie, Chusteczki i Szaliki iedwabne, Kamizelki i Chustki Męzkie, Toalety Męzkie i Damskie, rożne Galanterye z Bronzu i Plattyny w naypięknieyszym guście, Lampy stołowe i 1 ścienne, Wazony z kwiatami, Kwiaty i Pióra; tudzież piękną stołową na osmnaście Osób Porcelanę Saską, filiżanki francuzkie, i t. p. Także srebra rożne proby dwunastey i trzynastey, iako to: Maszyny i Jmbryki do Herbaty, Koszyki na frukta, Lichtarze stołowe i ręczne, Jmbryczki do śmietanki, Cukierniczki, Solniczki, Kubki i Pukarki, Koszyczki robotą filogranową, Łyżeczki do kaffy i śmietanki, Filizanki sztucce dziecinne w futerałach, Noże do fruktow, Naparstki, Jgielniki i różne piękne Artykuły odznaczaiące się gustownem fassonem lekkością i naypięknieyszą robotą. Daley zbiór Numizmatow srebrnych w futerałach z przyzwoitemi napisami ściągaiącemi się do okoliczności Chrztu S. Wszystkie te wyżey wyszczególnione i inne naypięknieysze Towary, za naypomiernieyszą Cenę pozbywać ofiaruie, i z temi łaskawey pamięci Szanowney Publiczności Poleca się.

J. K. Piechocki.